

LTO-Internationale melkprijsvergelijking

2006

*prezzi di latte • melkprijzen • prix du lait
milch preise • mjölk priser • milk prices • maelk priser*

COLOFON

Uitgave

LTO Nederland
Vakgroep Rundveehouderij
Postbus 29773, 2502 LT Den Haag
www.lto.nl

juli 2007

In samenwerking met

European Dairy Farmers
c/o German Agricultural Society (DLG)
Eschborner Landstrasse 122,
D-60489 Frankfurt a.M. Duitsland
telefoon (+ 49) 69 24 788 312
e-mail edf@dlg-frankfurt.de
www.dairyfarmer.net

Vormgeving omslag

Willemijn de Lint, Haarlem

Bestellingen

Het rapport en de Engelstalige versie kan worden gedownload via www.milkprices.nl of besteld worden via:

telefoon (+ 31) 79 3681506
e-mail s.imamdi@pz.agro.nl

© Overname van tekst is toegestaan met bronvermelding: LTO-Internationale melkprijsvergelijking, www.milkprices.nl

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1 Inleiding en leeswijzer.....	4
1.1 Inleiding	4
1.2 Leeswijzer.....	4
2 Melkrijzen 2006	5
2.1 Melkrijzervergelijking 2006	5
2.2 Zuivelmarkt 2006: beperkt aanbod zorgt voor sterke stijging prijzen	6
3 Melkrijzontwikkeling	8
3.1 Melkrijzen 1999 t/m 2006	8
3.2 Ontwikkeling voorschotmelkrijzen 2007	9
4 Keuze zuivelondernemingen en toelichting berekende melkrijzen.....	12
4.1 Keuze zuivelondernemingen	12
4.2 Toelichting per zuivelonderneming.....	13
4.3 Indicatie gemiddelde uitbetaalde melkrijzen.....	14
Bijlage 1 Doel en gehanteerde methode.....	18
Bijlage 2 Overige informatie	19

Voorwoord

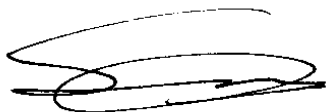
De LTO - Internationale Melkprijsvergelijking 2006 is gereed. Deze jaarlijkse vergelijking wordt in Europa gezien als de belangrijkste vergelijking van de melkprijzen van de grote zuivelondernemingen.

Ondanks een in de tweede helft van 2006 oplevende zuivelmarkt, is nog steeds sprake van een daling van de melkprijs in 2006. Belangrijkste reden is dat de prijsstijgingen op de wereldmarkt tot nu toe grotendeels teniet gedaan zijn door het afbouwen van de EU-steun.

Zeer recent zijn de exportrestituties op nul gezet en wordt de melkprijs bepaald door de markt. Het optimisme over de ontwikkeling van de melkprijs voor de komende tijd is groot, maar we moeten ons wel realiseren dat door de verlaging van de EU-steun de melkprijs sterker kan gaan fluctueren. Boerderijmelk verkopen op de spotmarkt lijkt momenteel heel aantrekkelijk, maar bij toekomstige prijsdalingen op de zuivelmarkt, zullen de prijzen op deze spotmarkt ook als eerste dalen.

Op de langere termijn zal de hoogte van de melkprijs toch meer bepaald gaan worden door de prestaties van individuele zuivelondernemingen. Om die reden is het belangrijk de prestaties te kunnen meten. Deze melkprijsvergelijking is een nuttig instrument om u daarbij te helpen. Daarnaast zijn er uiteraard meer criteria voor de beoordeling van de prestaties en de positie in de markt.

Tot slot wil ik een ieder bedanken die een bijdrage heeft geleverd aan dit rapport.

Siem-Jan Schenk
Voorzitter Vakgroep LTO Rundveehouderij

1 Inleiding en leeswijzer

1.1 Inleiding

In opdracht van de vakgroep Rundveehouderij van LTO Nederland wordt maandelijks de LTO-Internationale melkprijsvergelijking gepubliceerd (www.milkprices.nl). Dit is een vergelijking van de door grote Europese zuivelondernemingen uitbetaalde melkrijzen en gebeurt in samenwerking met de European Dairy Farmers (EDF). EDF verzamelt de melkrijzgegevens en levert deze aan. De berekeningen worden uitgevoerd door het Productschap Zuivel (PZ).

Bij de gekozen methode wordt berekend welke prijs een melkveehouder zou ontvangen, wanneer de melk met een bepaalde samenstelling, kwaliteit en hoeveelheid geleverd zou zijn aan een andere zuivelonderneming.

Bij de vergelijking van de melkrijzen is vanaf januari 2007 met terugwerkende kracht de definitie van standaardmelk aangepast. Het eiwitgehalte is verhoogd van 3,35% naar 3,40% en de jaarleverantie van 350.000 naar 500.000 kg. Gekozen is voor een eiwitgehalte van 3,40%, omdat deze ook in andere melkrijzvergelijkingen vaak als standaard wordt gehanteerd. De jaarleverantie is, gezien de groei van de melkveebedrijven, aangepast. Door de nieuwe standaard wijken de berekende melkrijzen in dit rapport af van eerdere publicaties.

In dit rapport wordt uitgegaan van melk met standaard:

- 4,2% vet;
- 3,4% eiwit;
- Kiemgetal 24.999 per ml;
- Celgetal 249.999 per ml;
- Jaarleverantie van 500.000 kg.

De prijzen zijn exclusief BTW, af boerderij en inclusief nabetaling.

Benadrukt moet worden dat het géén vergelijking is van de gemiddeld uitbetaalde melkrijzen. De gemiddeld door een zuivelonderneming uitbetaalde melkrijz is afhankelijk van de werkelijke samenstelling, kwaliteit, hoeveelheid et cetera van de geleverde melk. Ook kunnen op basis van de uitbetaalde melkrijzen geen conclusies worden getrokken over de prestaties van de ondernemingen. Immers, bij de beoordeling hiervan spelen veel meer factoren een rol.

Na afloop van ieder kalenderjaar wordt een rapport gepresenteerd met de berekende melkrijzen voor het desbetreffende jaar. Dit jaarlijkse rapport verschijnt wanneer ook de nabetalings over het voorgaande boek-/kalenderjaar bekend zijn en dus verwerkt kunnen worden in de berekende melkrijzen. In deze publicatie staan de berekende melkrijzen voor het kalenderjaar 2006.

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de berekende melkrijzen voor 2006 plus een korte beschrijving van de zuivelmarkt.

In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de melkrijzontwikkeling vanaf 1999 t/m 2006 en wordt aandacht besteed aan de ontwikkeling van de voorschotmelkrijzen in 2007.

In hoofdstuk 4 wordt een toelichting gegeven op de keuze van de zuivelondernemingen en de berekende melkrijzen. Ook wordt een indicatie gegeven van de mate waarin de gemiddeld door de ondernemingen uitbetaalde melkrijzen kunnen afwijken van de berekende melkrijzen voor standaardmelk.

In de bijlagen wordt het doel en de gehanteerde methode beschreven (bijlage 1) en worden de achterliggende cijfers vermeld (bijlage 2).

2 Melkprijzen 2006

2.1 Melkprijvergelijking 2006

De gemiddeld berekende melkprijs van veertien¹ grote Europese zuivelondernemingen was in 2006 €28,28 per 100 kg standaardmelk². Dit is €0,72 per 100 kg oftewel 2,5% minder dan in 2005.

Tabel 1 Melkprijzen 2006 en 2005

In euro per 100 kg standaardmelk (exclusief BTW en inclusief nabetalings).

	2006	Rangorde 2006	2005	Rangorde 2005	2006-2005	2006/2005	Nationale valuta
Hameenlinnan O.	36,03	1	34,95	1	1,07	3,1%	
Danone	29,51	2	30,07	2	- 0,56	- 1,9%	
Arla Foods S	28,82	3	29,24	8	- 0,42	- 1,4%	- 1,8%
Bongrain	28,81	4	29,72	4	- 0,91	- 3,1%	
Arla Foods DK	28,80	5	29,39	6	- 0,58	- 2,0%	- 1,9%
Friesland Foods	28,73	6	29,25	7	- 0,52	- 1,8%	
Lactalis	28,72	7	29,77	3	- 1,05	- 3,5%	
Campina	28,51	8	29,51	5	- 1,01	- 3,4%	
Milcobel	28,33	9	29,18	9	- 0,86	- 2,9%	
Sodiaal	27,86	10	29,11	10	- 1,25	- 4,3%	
Humana Milchunion	27,76	11	27,99	12	- 0,23	- 0,8%	
Glanbia	27,41	12	28,34	11	- 0,93	- 3,3%	
Nordmilch	27,15	13	27,61	13	- 0,46	- 1,7%	
Kerry Agribusiness	26,14	14	27,15	15	- 1,00	- 3,7%	
Arla Foods UK	25,55	15	27,32	14	- 1,77	- 6,5%	- 6,8%
First Milk	24,40	16	25,39	16	- 0,99	- 3,9%	- 4,2%
Gemiddeld¹⁾	28,28		29,00		- 0,72	- 2,5%	
Nieuw-Zeeland²⁾	17,02		18,49		- 1,47	- 8,0%	0,6%
VS³⁾	23,47		28,16		- 4,70	- 16,7%	- 15,8%

1) Rekenkundig gemiddelde

2) Gebaseerd op de melkprijzen van Fonterra gestandaardiseerd voor melk met 4,2% vet en 3,4% eiwit

3) Class III prijs gestandaardiseerd voor 4,2% vet en 3,4% eiwit en een celgetal van 249.999 per ml.

Melkveehouders hebben, wat betreft de uitbetaalde melkprijzen, nog niet kunnen profiteren van de positieve ontwikkelingen op de zuivelmarkt in de tweede helft van 2006. Dat de melkprijzen minder zijn gedaald dan de interventieprijzen voor boter en mager melkpoeder, is een teken dat de uitbetaalde melkprijzen steeds meer door de markt en steeds minder door het Brusselse beleid worden bepaald. Wel heeft de strategie van veel zuivelondernemingen om te investeren in merken en toegevoegde waarde, ertoe geleid dat slechts beperkt is geprofiteerd van de goede opbrengstprijzen van basiszuivelproducten eind 2006.

Niet verrassend is dat de ranglijst, zoals ook in voorgaande jaren, wordt aangevoerd door de kleine Finse coöperatie Hämeenlinnan Osuusmeijeri. Wél opvallend is de stijging van hun melkprijs. Deze stijging komt door de hoge nabetaling, die de Finse leden-melkveehouders over 2006 hebben ontvangen.

¹ Van Arla Foods worden drie melkprijzen berekend, namelijk voor de Deense en Zweedse leden-leveranciers en voor de Engelse leveranciers. Daarom worden van de 14 ondernemingen in totaal 16 melkprijzen berekend.

² In dit rapport wordt uitgegaan van standaardmelk met 4,2% vet, 3,4% eiwit en een kiemgetal van 24.999 per ml, een celgetal van 249.999 per ml en een jaarleverantie van 500.000 kg. Tenzij anders vermeld, zijn de melkprijzen exclusief BTW, af boerderij en inclusief nabetalings. Zie ook bijlage 1 voor een nadere toelichting op de gehanteerde methode.

De hoge klassering van het Franse Danone blijft opvallend. Ondanks de Franse nationale afspraken over de melkprijsontwikkeling is de daling van de melkprijs van Danone aanmerkelijk minder dan van de overige Franse zuivelondernemingen.

De melkpreizen van Humana Milchunion, Nordmilch, Arla Foods en Friesland Foods zijn minder dan gemiddeld gedaald. Dit in tegenstelling tot Milcobel en Campina.

Ondanks een relatief hoge nabetaling is de melkprijs van Campina meer dan gemiddeld gedaald. Het resultaat van Campina in 2006 werd vooral benadeeld door de afbouw van de Europese steun voor de productie van caseïnatoren, waarvan Campina meer afhankelijk was dan diverse andere grote zuivelaanbieders. Hiertegenover stond een bijzondere bate van de boekwinst als gevolg van de joint venture met Fonterra.

Volgens Milcobel was 2006 een lastig jaar door de lage prijzen van melkpoeder en tegenvallers bij consumptie-ijs. Door de gunstige weersomstandigheden nam de afzet van ijs wél toe, maar dit gold ook voor de productiekosten. Daarnaast schafte Brussel de productsteun op roomijs af.

Bij melkpoeder heeft Milcobel blijkbaar niet kunnen profiteren van de aantrekkelijke markt in de tweede helft van 2006.

Bij Friesland Foods is de nettowinst sterk gestegen, maar de melkprijs is gedaald. Dit komt doordat de melkprijs van Friesland Foods niet gerelateerd is aan de prestaties van de onderneming, maar wordt gebaseerd op de ontwikkeling van de melkpreizen bij de vijf indexondernemingen Arla Foods, Campina, Humana Milchunion, Nordmilch en Milcobel. De stijging van de winst is vooral te danken aan de goede resultaten van de activiteiten buiten Europa, vooral in Azië, Afrika en het Midden-Oosten.

De leden-melkveehouders van Friesland Foods hebben in 2006 wel meer dividend ontvangen op hun aandelen. Slechts een deel van dit dividend (alleen het dividend op aandelen A), is meegenomen bij de berekende melkpreijs.

Arla Foods heeft de negatieve gevolgen van de boycot van haar producten in het Midden-Oosten op het bedrijfsresultaat weten te beperken door winstgevend verkoop van enkele bedrijfsonderdelen.

Hoewel de melkpreijsdaling van Nordmilch onder het Europese gemiddelde lag, bleef het melkpreijsniveau wel achter bij haar (Noord) Duitse concurrenten. Dit tot ontevredenheid van vele leden-melkveehouders, die nu eindelijk wel eens de vruchten willen plukken van de herstructurering in de afgelopen jaren.

De melkpreijs van Humana Milchunion daalde minder dan die van Nordmilch.

De melkpreizen zijn het meest gedaald in Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk (VK) en Ierland. Vooral de daling in het VK is opvallend, omdat daar de melkpreizen al het laagst zijn binnen de EU.

Door een bijzondere constructie is de daling van de berekende melkpreijs van het Ierse Glanbia beperkt gebleven tot € 0,93 per 100 kg standaardmelk. In augustus 2006 is de melkpreijs met € 1,32 verlaagd, maar tegelijkertijd kregen de melkveehouders van Glanbia een bonus van € 1,76 per 100 liter. Deze bonus is betaald uit het toekomstige dividend dat de coöperatie Glanbia ontvangt voor haar aandelen in Glanbia plc.

Door de daling van de Nieuw-Zeelandse dollar ten opzichte van de euro is de berekende melkpreijs in Nieuw-Zeeland gedaald met 8%. Uitgedrukt in nationale valuta is de melkpreijs ongeveer gelijk gebleven.

De melkpreijs in de Verenigde Staten is in 2006 met 16 - 17% gedaald ten opzichte van 2005.

2.2 Zuivelmarkt 2006: beperkt aanbod zorgt voor sterke stijging prijzen

De EU-zuivelmarkt in 2006 kende twee gezichten. In de eerste helft van het jaar daalden de prijzen voor boter en volle melkpoeder. Export was niet of nauwelijks mogelijk, hetgeen een neerwaartse prijsdruk tot gevolg had. Het resultaat was dat veel boter werd aangeboden voor interventie. In 2006 werd in totaal ruim 60 duizend ton boter ingeleverd in de EU. De prijzen van mager melkpoeder stegen aanvankelijk door beperkt aanbod, maar daalden vanaf half maart na verlagingen van restituties en productiesteun voor kalvermelk.

In de tweede helft van het jaar leidde het tekort aan vers mager melkpoeder en in mindere mate ook boter tot snel oplopende prijzen. Teneinde de interne marktvoorziening veilig te stellen, nam de Europese Commissie een aantal maatregelen om de markt te verruimen.

Zo werd de restitutie voor magere melkpoeder halverwege het jaar en de steunverlening op caseïne en kalvermelkpoeders in oktober op nul gezet. Ook werd geen subsidie meer gegeven voor het eiwitgedeelte in de restituties voor volle melkpoeder, gecondenseerde melk en kaas. Tenslotte bracht de Commissie aan het eind van het jaar grote partijen interventieboter op de markt. Ondanks deze maatregelen bleven de prijzen stijgen.

De prijzen op de wereldmarkt lieten in de eerste drie kwartalen van het jaar een dalende trend zien en leken niet gevoelig voor de ontwikkelingen op de EU-markt.

Het laatste kwartaal van 2006 liet een totaal ander beeld zien. De melkproductie in Australië belandde door de aanhoudende droogte op een dieptepunt. Daar kwam bij dat de voorraden inmiddels waren verdwenen. Het beperkte aanbod van zuivelproducten uit de EU werd nu wel voelbaar op de wereldmarkt, die gekenmerkt werd door een sterke vraag. Deze werd gevoed door een hoge economische groei in delen van Azië, het Midden-Oosten en Noord-Afrika. De wereldmarktprijzen stegen sneller dan de interne EU-prijzen, waardoor voor met name poeders het prijsverschil tussen de EU-markt en de wereldmarkt snel kleiner werd.

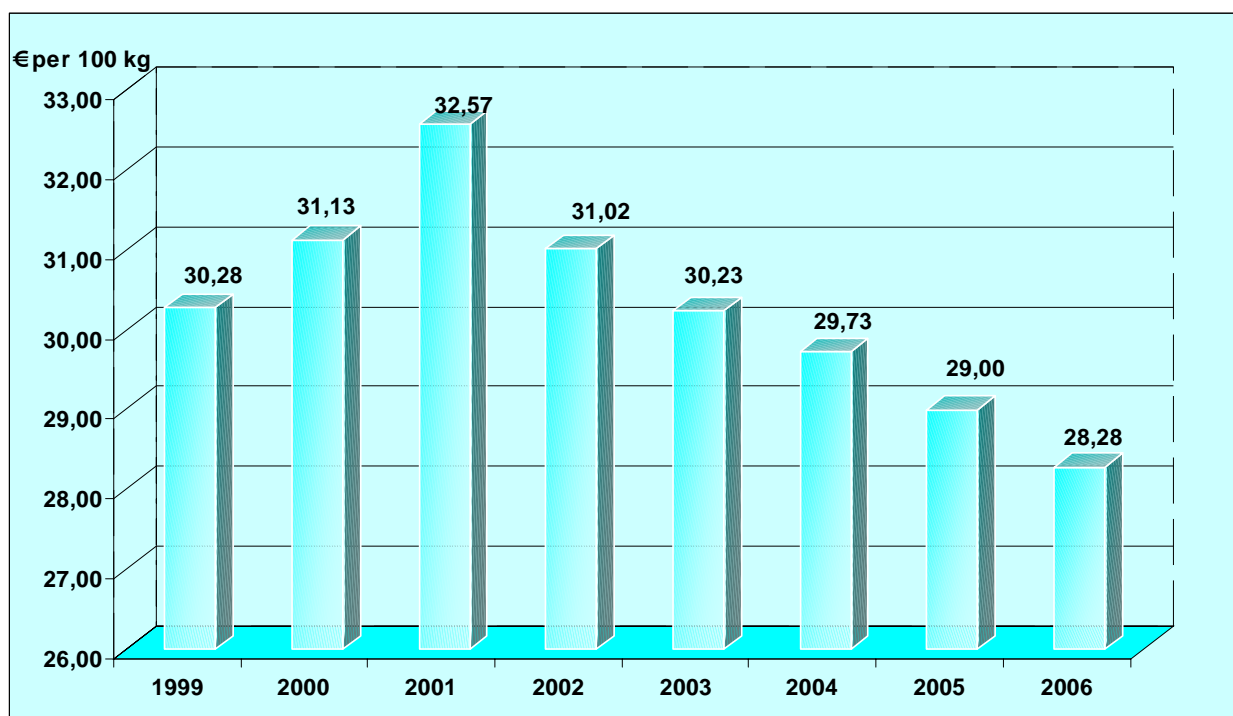

3 Melkprijsontwikkeling

3.1 Melkrijzen 1999 t/m 2006

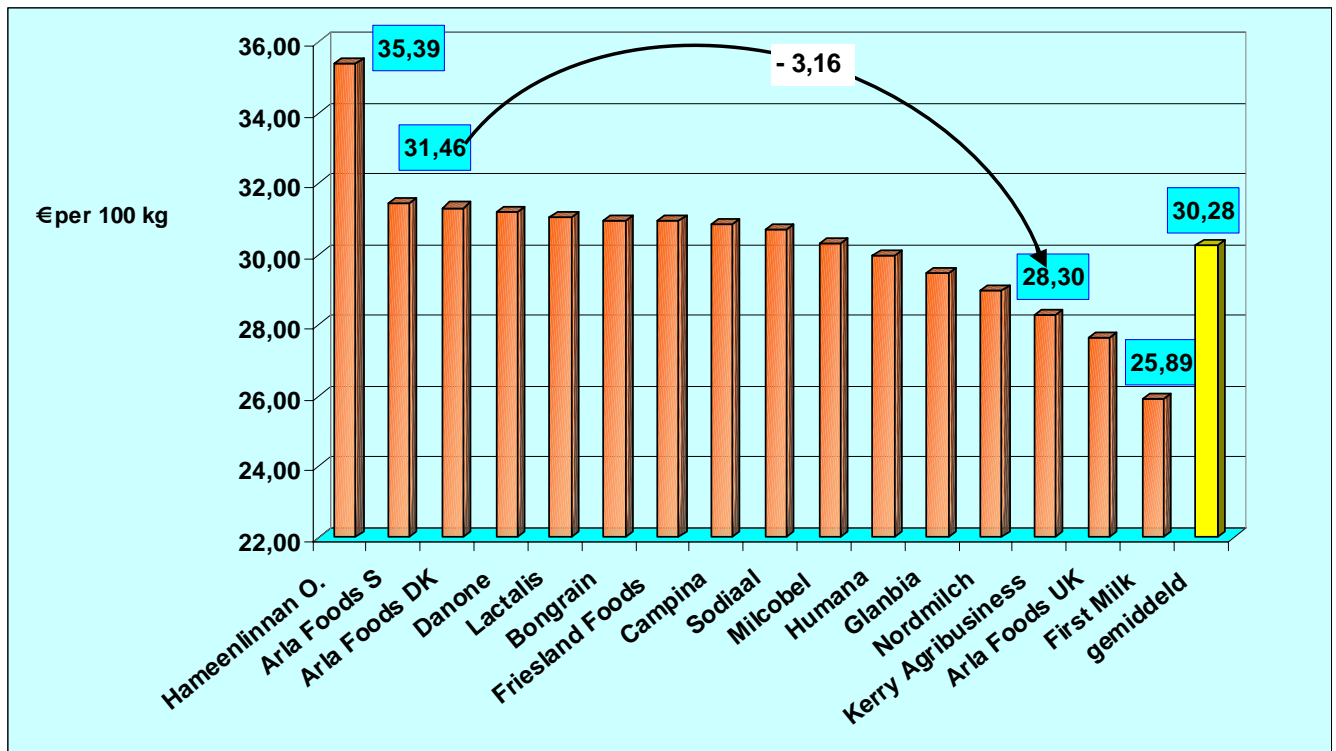
De daling van de melkrijzen in 2006 is in lijn met de ontwikkelingen in voorgaande jaren. Voor het vijfde opeenvolgende jaar zijn de prijzen gedaald. Opvallend is de geleidelijke afname van de melkrijzen sinds 2002.

Grafiek 1   *Ontwikkeling gemiddelde melkrijzen voor standaardmelk van 1999 t/m 2006*

De berekende melkprijs is voor de Finse melkveehouders, die van 1999 t/m 2006 hun melk leverden aan Hämeenlinnan Osuusmeijeri, bijna 8 tot 10 euro per 100 kg standaardmelk hoger dan hun Engelse collega's, die aan Arla UK (voorheen Express Dairies) respectievelijk First Milk (voorheen Milk Marque) leverden.

Grafiek 2 Gemiddelde melkprijs 1999 t/m 2006 voor standaardmelk per onderneming

Wanneer de Finse en Engelse zuivelondernemingen buiten beschouwing worden gelaten, is het verschil tussen de hoogste (Deens/Zweedse Arla Foods) en laagste (Ierse Kerry) gemiddelde melkprijs €3,16 per 100 kg standaardmelk.

In de ranglijst wordt Arla Foods gevolgd door de Franse en Nederlandse zuivelondernemingen. De berekende melkprijs van Milcobel is ook iets hoger dan het gemiddelde. De Duitse en Ierse zuivelondernemingen bevinden zich in de tweede helft van de ranglijst.

3.2 Ontwikkeling voorschotmelkrijzen 2007

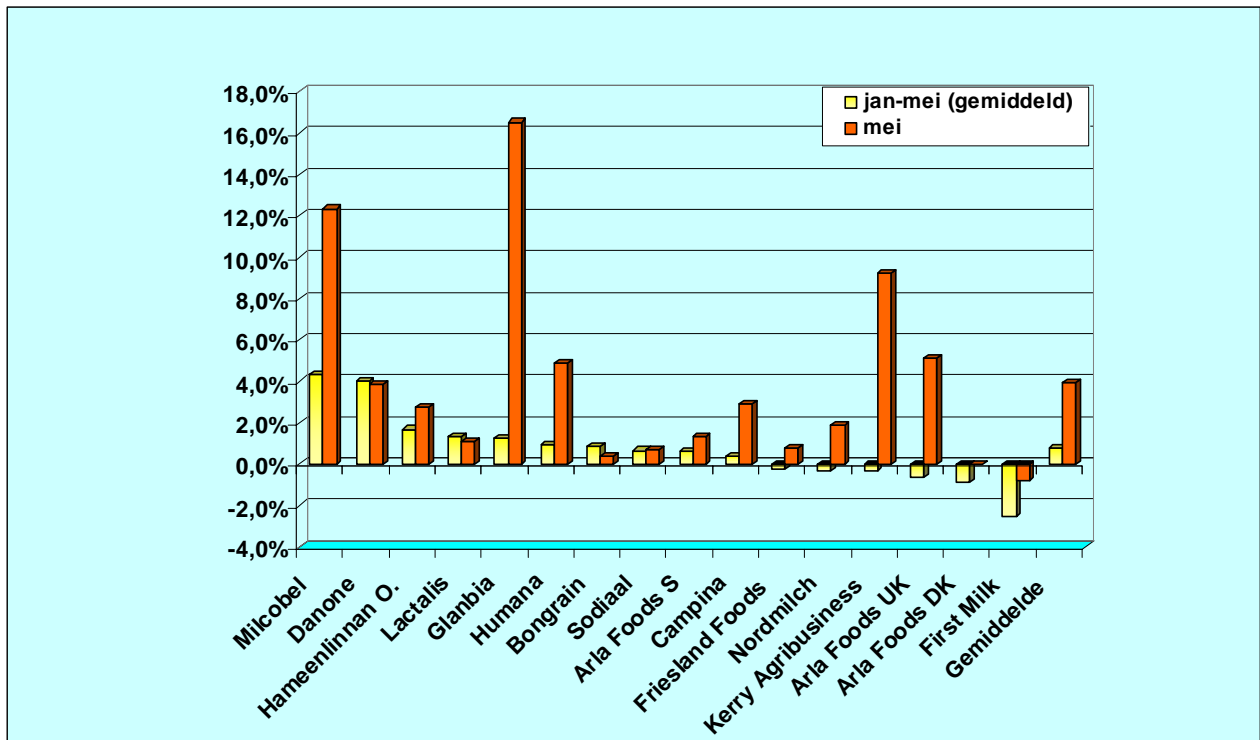
De sterk oplevende zuivelmarkt heeft in 2007 geleid tot een trendbreuk in de ontwikkeling van de melkprijs voor boeren.

Voor het eerst sinds begin 2002 zijn in april 2007 de voorschotmelkrijzen gemiddeld gestegen in vergelijking met een jaar eerder. Deze stijging heeft zich in mei verder voortgezet. In mei 2007 is het gemiddelde van de melkrijzen €26,89 per 100 kg standaardmelk. Dit is €1,02 oftewel 4% hoger dan in mei 2006.

Omdat in de eerste maanden van 2007 de berekende melkprijs lager was dan vorig jaar is de gemiddelde melkprijs voor de periode januari t/m mei 2007 nog slechts met 0,7% (€0,20 per 100 kg standaardmelk) gestegen.

In grafiek 3 is per zuivelonderneming aangegeven hoe de (rekenkundig) gemiddelde melkprijs van de maanden januari t/m mei 2007 zich verhoudt ten opzichte van dezelfde periode in 2006. Om te laten zien dat de melkrijzen vooral de laatste maanden zijn gestegen, is de ontwikkeling van de melkprijs van mei 2007 ten opzichte van mei 2006 ook vermeld.

Grafiek 3   **Ontwikkeling voorschotmelkprijzen voor standaardmelk 2007 ten opzichte van dezelfde periode in 2006**
(Percentage verandering ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar)

Milcobel profiteert relatief zeer sterk van de sterk gestegen prijzen voor melkpoeder. De voorschotmelkprijs ligt in mei € 3,30 hoger dan vorig jaar. Dit komt overeen met een stijging van 12,3%.

De Ierse ondernemingen Glanbia en Kerry profiteren zeer sterk van de gestegen prijzen voor basisproducten melkpoeder en boter. In mei 2007 is de berekende melkprijs van Glanbia maar liefst € 4,15 per 100 kg standaardmelk oftewel 16,5% hoger dan in mei 2006!

Op basis van de hiervoor geschetste prijsontwikkelingen en de door de zuivelondernemingen aangekondigde verdere prijsstijgingen, kan met zekerheid voorspeld worden dat de melkprijzen in 2007 hoger zullen zijn dan vorig jaar.

Zo heeft Friesland Foods bekend gemaakt de voorschotmelkprijzen vanaf juni en juli 2007 te verhogen met in totaal € 2,40 per 100 kg standaardmelk ten opzichte van juli 2006 (+ 10%).

In mei was dit prijsverschil nog slechts € 0,19 per 100 kg. Deze verhoging is een gevolg van de ingeschatte ontwikkelingen van de voorschotmelkprijzen van de indexondernemingen.

De voorschotmelkprijzen van Campina zijn in juni verder verhoogd tot plus € 1,48 per 100 kg standaardmelk ten opzichte van juni 2006 (+ 6%).

Nordmilch heeft aangekondigd de melkprijzen vanaf 1 juli te verhogen tot € 30,80 per 100 kg standaardmelk. Dit is € 4,46 (17%) meer dan vorig jaar. Net als Milcobel profiteert ook Nordmilch van de gestegen poederprijzen. Daarnaast spelen de uitkomsten van de contractonderhandelingen met de supermarkten een positieve rol.

De voorschotmelkprijs van Humana Milchunion lag in mei € 0,99³ hoger dan vorig jaar in dezelfde maand, maar voor juni is een verdere verhoging aangekondigd. Ook First Milk heeft aangekondigd de melkprijzen te zullen verhogen.

³ Ten opzichte van de voorschotmelkprijs in mei 2006. Dit is exclusief de nabetaaling. In november 2006 heeft Humana Milchunion met terugwerkende kracht de voorschotmelkprijzen vanaf januari 2006 verhoogd met € 0,65.

De stijging van de Franse melkprijzen is beperkt. In de nationale overeenkomst is voor het 2^e trimester in 2007 een verhoging van de basisprijs met 'slechts' €0,13 per 100 kg afgesproken.

Tot en met juni 2007 heeft Arla Foods de melkprijzen niet verhoogd, noch aankondigingen gedaan.

De stijging van de voorschotmelkprijzen is een gevolg van de sterke prijsstijging op de zuivelmarkt. De positieve ontwikkeling uit het laatste kwartaal van 2006 zette zich vanaf begin 2007 in versterkte mate voort. Doordat steeds meer melk wordt ingezet voor de productie van kaas en verse melkproducten is de productie van mager melkpoeder en boter fors gedaald. Daarnaast zijn er geen voorraden meer.

In verband met deze turbulente prijsontwikkelingen, heeft de Europese Commissie medio juni alle nog bestaande exportrestituties op nul gezet, ook om de marktvoorziening binnen de Europese Unie voor dit jaar veilig te stellen.

De onophoudelijke prijsstijging bij boter en melkpoeder breidt zich geleidelijk uit over de gehele zuivelmarkt. Hierdoor is de eerste aanzet gegeven voor een stijging van de kaasprijs.

Het is duidelijk dat de huidige stand van zaken is toe te schrijven aan een wereldwijd gebrek aan evenwicht tussen vraag en aanbod. In hoeverre sprake is van een tijdelijke onbalans of dat de huidige trend een meer structureel karakter heeft, is op dit moment moeilijk in te schatten. Wel is de verwachting dat het hoge prijsniveau tot het eind van dit jaar gehandhaafd zal blijven.

4 Keuze zuivelondernemingen en toelichting berekende melkprijzen

4.1 Keuze zuivelondernemingen

Gekozen is om de melkprijzen te vergelijken van grote en regionaal verspreide Europese zuivelondernemingen. Van de veertien zuivelondernemingen in de melkprijzvergelijking behoren zeven tot de wereld top 20. Dit zijn de vetgedrukte ondernemingen in tabel 2.

Tabel 2 Grootste zuivelconcerns in de wereld

	Concern	Land	Omzet (€miljard)
1	Nestlé	Zwitserland	14,8
2	Lactalis	Frankrijk	8,3
3	Danone	Frankrijk	7,9
4	Dean Foods	VS	7,4
5	Arla Foods	Denemarken/Zweden	6,9
6	Fonterra	Nieuw-Zeeland	6,7
7	Dairy Farmers of America	VS	6,3
8	Kraft Foods	VS	5,1
9	Unilever ¹⁾	Nederland/VK	4,4
10	Friesland Foods	Nederland	4,4
11	Campina	Nederland	3,6
12	Parmalat	Italië	3,4
13	Bongrain	Frankrijk	3,3
14	Meiji Dairies	Japan	3,3
15	Saputo	Canada	3,1
16	Morinaga Milk Industry	Japan	3,0
17	Schreiber Foods ¹⁾	VS	2,5
18	Land O'Lakes	VS	2,3
19	Müller	Duitsland	2,1
20	Dairy Crest	VK	2,0

Bron: Rabobank International 2007 (omzet 2006 + fusies en acquisities in 2007)

¹⁾ Schatting

Er is voor gekozen om in de loop van 2007 de melkprijzen van Arla Zweden en Arla UK niet langer te berekenen en te publiceren.

Arla Zweden wordt weggelaten, omdat de Zweedse melkveehouders dezelfde melkprijs van Arla Foods uitbetaald krijgen als hun Deense collega's. De verschillen in de berekende melkprijs uitgedrukt in euro per 100 kg, worden veroorzaakt door schommelingen in de koers van de Zweedse Kroon.

Arla UK zal om een andere reden worden weggelaten uit de melkprijzvergelijking. De aan Arla UK geleverde melk wordt bijna volledig afgezet als consumptiemelk. Hierdoor worden hogere vet- en vooral eiwitgehalten in de melk niet gewaardeerd, waardoor de gehalten van de aangevoerde melk laag zijn en de hogere gehalten van 4,2% vet en 3,4% eiwit in standaardmelk niet worden beloond. Als alternatief voor Arla UK zullen melkprijzen van Dairy Crest berekend en gepubliceerd gaan worden.

Dairy Crest is de grootste zuivelonderneming in de UK en hanteert verschillende contracten met melkveehouders, afhankelijk van de bestemming van de melk (kaas, consumptiemelk et cetera).

Gekozen is voor het contract tussen Dairy Crest en melkveehouders, die melk leveren voor Davidstow kaas. Dit contract is het meest representatief en best passend bij de gekozen definitie van standaardmelk.

Gezocht wordt naar mogelijkheden om de melkpreisvergelijking uit te breiden met een Poolse zuivelonderneming.

4.2 Toelichting per zuivelonderneming

Hämeenlinnan Osuusmeijeri heeft over 2006 een nabetaling gedaan van 3,5 eurocent per liter. Deze nabetaling is niet gecorrigeerd voor renteverlies, omdat leden-melkveehouders een marktconforme rentevergoeding ontvangen over het in de coöperatie geïnvesteerde vermogen en een rentecompensatie ontvangen voor het feit dat de nabetaling pas in april van het volgende jaar wordt uitbetaald. Uitgaande van 1 liter (is 1,03 kg) komt een bedrag van 3,5 eurocent per liter overeen met € 3,40 per 100 kg.

De berekende melkpreizen van de vier Franse ondernemingen zijn gedaald, variërend tussen minus € 0,56 voor Danone en € 1,25 voor Sodiaal. Gemiddeld is dit iets meer dan de afgesproken verlaging van de basismelkpreizen met € 0,77 per 100 kg. Wel hebben de Franse zuivelondernemingen de vet- en eiwitbetalingen aangepast.

Tabel 3 *Franse nationale afspraken over de ontwikkeling van de melkpreizen in 2006*
In euro per 100 kg

	1 ^e Trimester	2 ^e Trimester	3 ^e Trimester	4 ^e Trimester	Jaar
Wijziging basismelkprijs	- 0,86	- 0,82	- 0,72	- 0,67	- 0,77

Met uitzondering van een kleine verhoging van de ingehouden administratiekosten, heeft Arla Foods vanaf april 2006 de uitbetaalde melkpreizen niet meer gewijzigd. De nabetaling van Arla is vanaf 2006 gebaseerd op de zogenaamde basisprijs plus de kwaliteitstoeslag. Over 2006 is de nabetaling 4,5%. Een deel van deze nabetaling wordt niet uitgekeerd aan de leden, maar wordt gerealiseerd via de uitgifte van ledencertificaten. Dit deel is meegenomen bij de berekening van de nabetaling, die voor de Deense leden-melkveehouders overeenkomt met € 1,07 en voor de Zweedse € 1,21 per 100 kg standaardmelk. Over 2005 waren deze bedragen € 1,22 respectievelijk € 1,54. De nabetaling voor de Zweedse melkveehouders is hoger, omdat in dit bedrag ook een compensatie voor de gedaalde Zweedse Kroon is opgenomen.

Friesland Foods heeft over 2006 een nabetaling gedaan van 5,7% van de voorschotmelkprijs, inclusief dividend A (€ 0,30). Na rentecorrectie is de berekende nabetaling € 1,79 per 100 kg standaardmelk (2005: € 1,63).

In de melkpreisvergelijking is de door Campina gedane nabetaling over 2006 van € 0,11 per kg vet en € 0,48 per kg eiwit omgerekend naar standaardmelk en vervolgens gecorrigeerd voor het tijdstip van uitbetaling en geïnvesteerd vermogen (ledenbewijzen)⁴. De berekende nabetaling komt overeen met € 1,83 per 100 kg (2005: € 1,79).

Milcobel heeft over 2006 een nabetaling gedaan van € 0,0575 per kg eiwit oftewel € 0,19 per 100 kg standaardmelk (2005: € 0,23).

⁴ Leden-leveranciers zijn verplicht ledenbewijzen op naam aan te schaffen. Omdat de leden voor deze investering geen vergoeding ontvangen, wordt de melkprijs hiervoor gecorrigeerd. Hoewel een deel van de nabetaling plaatsvindt in de vorm van de uitgifte van obligaties, heeft hiervoor géén correctie plaatsgevonden. Reden is dat deze obligaties rentedragend en verhandelbaar zijn.

Humana Milchunion heeft in december 2006 een nabetaling gedaan van € 0,65 per 100 kg geleverde hoeveelheid melk in de periode januari t/m december 2006.

In de melkprijsvergelijking is deze tussentijdse betaling van € 0,65 per 100 kg met terugwerkende kracht verwerkt in de maandelijkse melkprijzen en dus niet in de berekende nabetaling.

De leden-leveranciers van Nordmilch en Humana Milchunion zijn verplicht om aandelen in hun onderneming aan te schaffen van respectievelijk € 4,00 en € 5,11 per 100 kg geleverde melk. De melkveehouders van Nordmilch en Humana Milchunion ontvangen geen vergoeding voor het ingebrachte kapitaal, waardoor de melkprijs wél is gecorrigeerd voor renteverlies met respectievelijk minus € 0,15 en minus € 0,20 per 100 kg. Dit is gedaan in de vorm van een negatieve nabetaling.

De berekende melkprijs van Glanbia is inclusief de coöperatiebonus van € 1,76 per liter voor de maanden van augustus t/m december 2006 (zie paragraaf 2.1). Mogelijk krijgen de melkveehouders van Glanbia nog een extra bonus over 2006. Dit vanwege de afspraak dat Glanbia 0,44 eurocent per liter meer zal betalen dan de gemiddelde Ierse melkprijs, die jaarlijks door KPMG wordt berekend⁵.

Kerry heeft in juni en juli 2006 de vet- en eiwitprijzen verlaagd, resulterend in een verlaging van de berekende melkprijs in twee maanden met in totaal € 1,32 per 100 kg standaardmelk.

Op jaarbasis is de melkprijs met € 1,00 gedaald.

De melkprijs van Arla UK is inclusief de korting van € 0,64 per 100 kg (0,45 pence per liter), die gedurende de maanden juli t/m september en december 2006 wordt ingehouden.

Hiermee wordt getracht de melkproductie gedurende het jaar beter te spreiden.

4.3 Indicatie gemiddelde uitbetaalde melkprijzen

De LTO Internationale Melkprijsvergelijking is gebaseerd op een berekende melkprijs voor standaardmelk. Het is dus géén vergelijking van de gemiddeld uitbetaalde melkprijzen.

De gemiddeld door een zuivelonderneming uitbetaalde melkprijs is afhankelijk van de werkelijke samenstelling, kwaliteit, hoeveelheid et cetera van de geleverde melk.

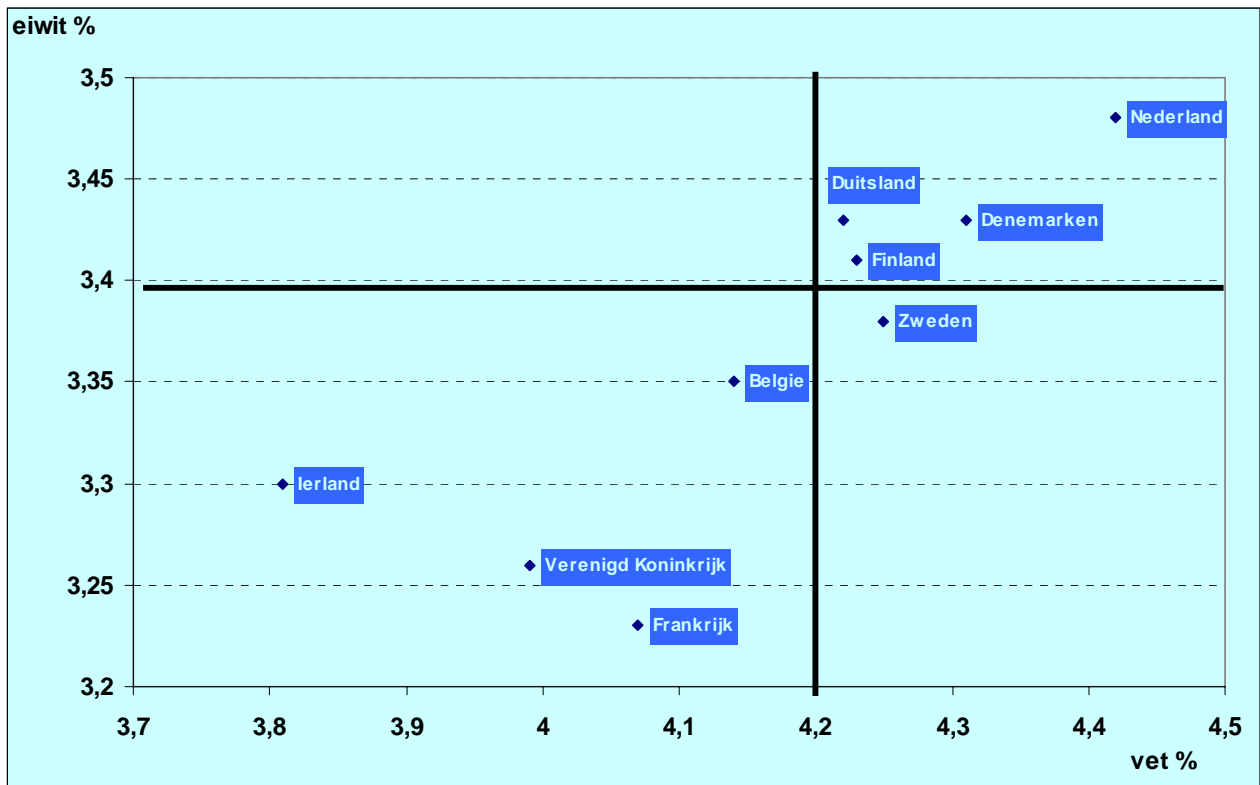
Bij de gehanteerde methode (standaardmelk) staat de vergelijkbaarheid voorop. Dit betreft zowel de vergelijking tussen de ondernemingen, alsook de vergelijking in de loop der tijd. Het nadeel van deze methode is wel dat de gekozen standaardmelk voor vele zuivelondernemingen niet representatief is voor aangevoerde melk en dus een beperkt inzicht geeft in de hoogte van de gemiddeld door de ondernemingen uitbetaalde melkprijzen. In deze paragraaf is getracht een indicatie van de gemiddelde uitbetaalde melkprijzen te geven.

De hoogte van de uitbetaalde melkprijs wordt het meest bepaald door het vet- en eiwitgehalte van de melk. De gemiddelde samenstelling van de aangeleverde melk varieert sterk tussen de verschillende zuivelondernemingen. Omdat niet van alle zuivelondernemingen de gemiddelde samenstelling bekend is, zijn in onderstaande grafiek de landelijke gemiddelden vermeld.

---

⁵ In juli verschijnt het jaarlijkse rapport van KPMG betreffende de Ierse melkprijzen.

Grafiek 4 Gemiddelde - en eiwitgehalten per land

Bron: C.N.I.E.L. L. 'Économie laitière en chiffres Edition 2007
(NB Betreft gehalten van 2004, Bron Eurostat)

Door de hoge gehalten zullen vooral Nederlandse en Deense melkveehouders gemiddeld een hogere melkprijs ontvangen dan de berekende melkprijs voor standaardmelk.

Uitgaande van een vetprijs van € 2,75 en een eiwitprijs van € 5,00⁶ per kg stijgt de melkprijs met € 0,275 en € 0,50 per 0,1% extra vet, respectievelijk extra eiwit. Zo is de berekende melkprijs voor bijvoorbeeld melk met 4,4% vet en 3,5% eiwit € 1,05⁷ per 100 kg hoger dan de berekende melkprijs voor standaardmelk.

Door de lagere gehalten ontvangen de Franse, Ierse en Engelse melkveehouders dus gemiddeld een lagere melkprijs dan de berekende melkprijs.

Het verschil in gehalten is wel de belangrijkste, maar niet de enige verklaring waarom gemiddelde melkrijzen verschillen van de berekende melkprijs voor standaardmelk. De berekende melkprijs is mede gebaseerd op de uitbetalingssystemen van de ondernemingen en dus afhankelijk van de inhoudingen en toeslagen bij de gekozen standaards.

Grotere melkveebedrijven ontvangen doorgaans een hogere melkprijs door kwantumtoeslagen en/of hoge vaste inhoudingen. Zij kunnen de ingehouden kosten uitsmeren over een grotere hoeveelheid melk en ontvangen daardoor gemiddeld een hogere melkprijs.

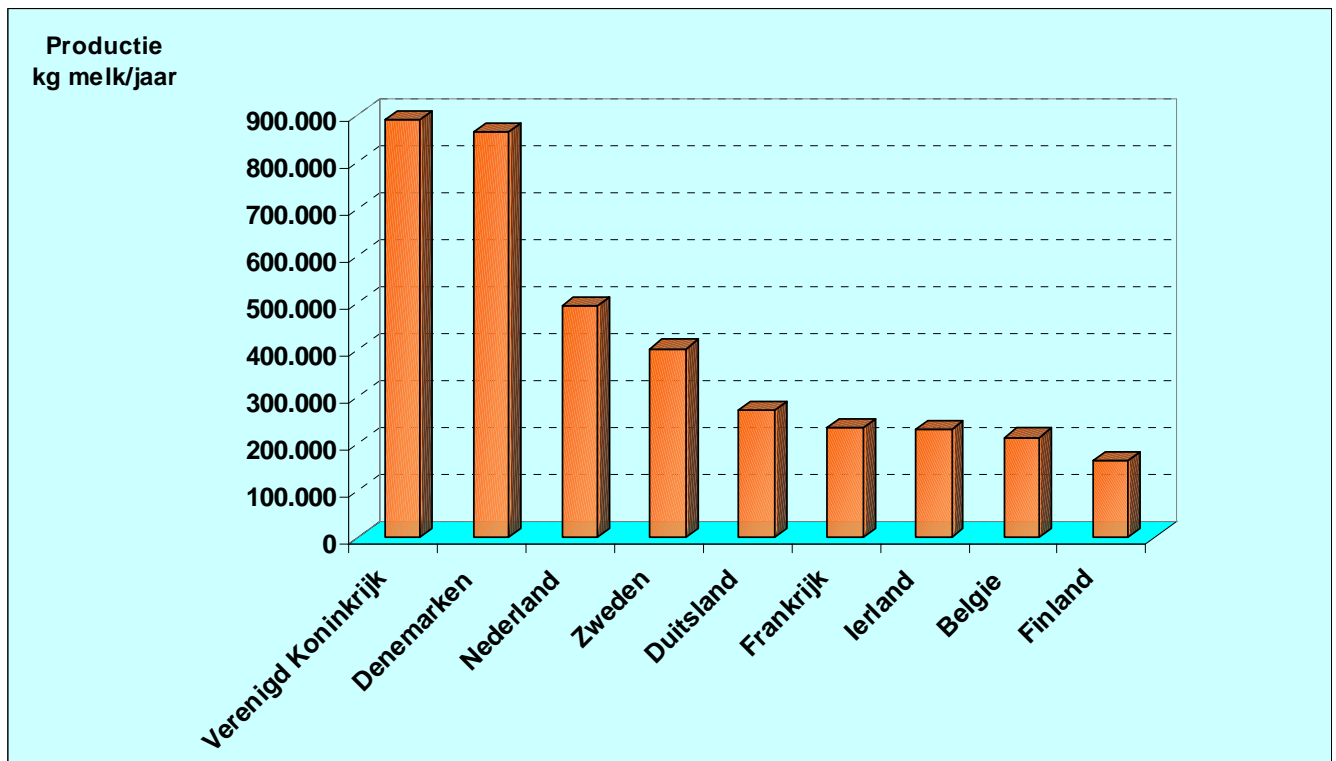
Naarmate de gemiddelde bedrijfsomvang meer afwijkt van de gekozen standaard van 500.000 kg per jaar, zal de gemiddelde melkprijs meer afwijken van de berekende melkprijs voor standaardmelk.

⁶ Er is een grote variatie in uitbetaalde vet- en eiwitrijzen. Genoemde prijzen zijn indicatief voor het gemiddelde.

⁷ Berekening: $(4,4 - 4,2) \times 2,75 + (3,5 - 3,4) \times 5 = 1,05$.

Grafiek 5 Gemiddelde melkproductie per bedrijf

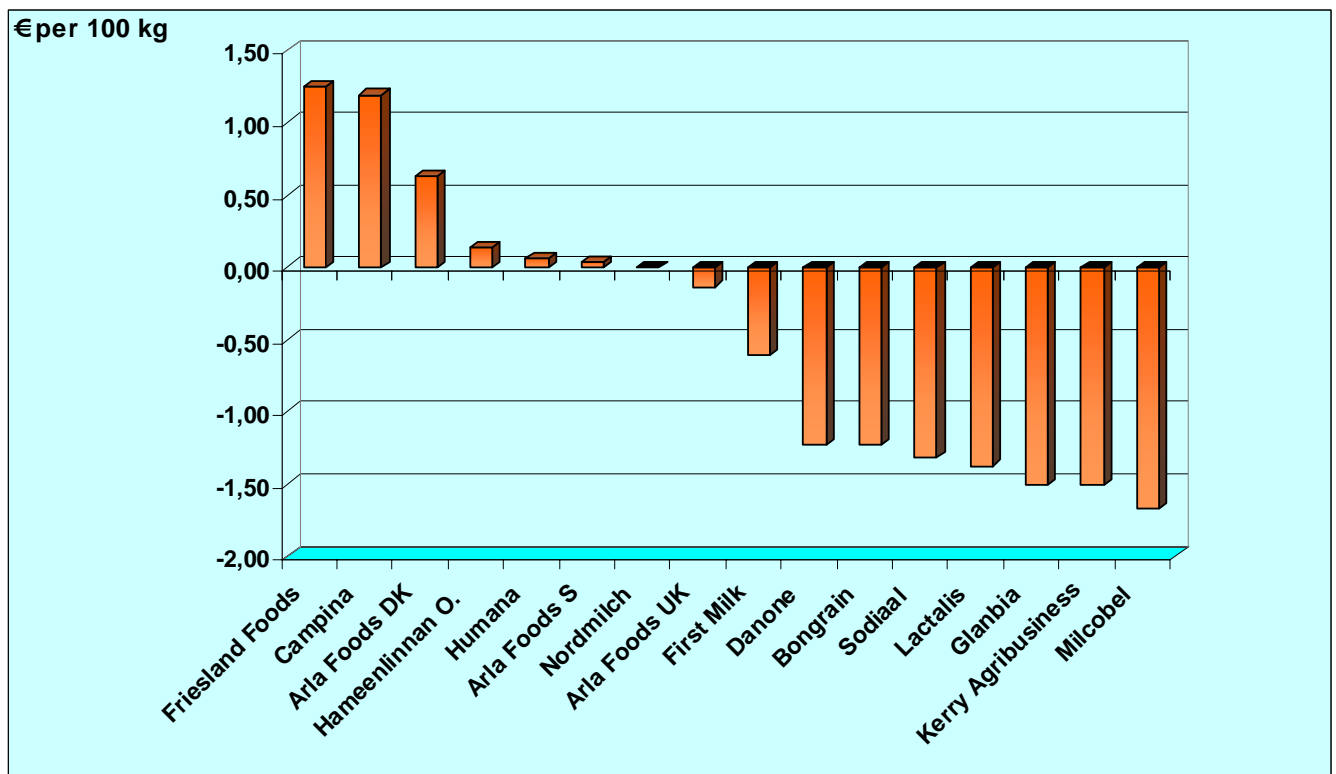
Bron: Productschap Zuivel, Statistisch Jaaroverzicht 2006

Getracht is een indicatie te geven van de mate waarin de gemiddelde uitbetaalde melkprices van 2006 kunnen afwijken van de berekende melkprices voor standaardmelk. Dit is gedaan door de melkprices te berekenen op basis van per onderneming⁸ verschillende gehalten en jaarleverantie (zie bijlage 2, tabel 7) en deze uitkomsten te vergelijken met de berekende melkprices voor standaardmelk.

In grafiek 6 staan de verschillen tussen de berekende melkprices voor 'gemiddelde' melk en voor standaardmelk.

⁸ NB Voor meerdere ondernemingen in één land gelden dezelfde (landelijk) gemiddelde vet- en eiwitgehalten en melkproductie per melkveebedrijf.

Grafiek 6 *Indicatie verschil tussen gemiddelde melkprizen per onderneming en berekende melkprizen voor standaardmelk*

De berekende melkprijs bij aangepaste gehalten en jaarleverantie is voor de Nederlandse zuivelondernemingen circa € 1,20 per 100 kg melk hoger dan voor standaardmelk. Dit komt door de hogere gehalten én de gehanteerde uitbetalingssystematiek. Door de relatief hoge inhouding van kosten per kg melk ("negatieve grondprijs"), worden hogere gehalten nog eens extra beloond. Door de lage gehalten zullen Franse en Ierse melkveehouders gemiddeld circa € 1,25 respectievelijk circa € 1,50 per 100 kg minder ontvangen dan de berekende melkprijs voor standaardmelk. Dit geldt in mindere mate voor het Verenigd Koninkrijk (minus € 0,10 tot minus 0,60 per 100 kg), omdat daar de lage gehalten voor een deel worden gecompenseerd door de relatief grote bedrijfsomvang en de gehanteerde kwantumtoeslagen.

Vanwege de kwantumtoeslagen geldt voor Milcobel het omgekeerde. Bij een jaarleverantie van 500.000 kg geldt een relatief hoge kwantumtoeslag, maar door de gemiddeld kleinere bedrijfsomvang is de berekende melkprijs voor de gemiddeld aangevoerde melk circa € 1,60 per 100 kg lager dan de berekende melkprijs voor standaardmelk.

Bijlage 1 Doel en gehanteerde methode

Doel

Het doel van de melkprijsvergelijking is om de markt voor boerderijmelk meer doorzichtig te maken voor melkveehouders. Dit gebeurt door de uitbetaalde melkprijzen van grote en regionaal verspreide Europese zuivelondernemingen met elkaar te vergelijken.

Methode

Op basis van de door de verschillende zuivelondernemingen gehanteerde uitbetalingssystemen en -bedragen, wordt per zuivelonderneming een vergelijkbare melkprijs berekend voor boerderijmelk met een bepaalde standaardsamenstelling en -kwaliteit, alsmede voor een standaard jaarlijks geleverde hoeveelheid melk.

Voor het verkrijgen van de informatie over de uitbetalingssystemen en -bedragen is gebruik gemaakt van afschriften van melkgeldafrekeningen (één per zuivelonderneming). Deze afschriften plus aanvullende informatie zijn afkomstig van melkveehouders en worden verzameld door de EDF.

Bij de gekozen methode wordt berekend welke prijs een melkveehouder zou ontvangen, wanneer de melk (met een bepaalde samenstelling, kwaliteit en hoeveelheid) geleverd zou zijn aan een andere zuivelonderneming. In dit rapport wordt uitgegaan van standaardmelk met 4,2% vet, 3,4% eiwit, een kiemgetal van 24.999 per ml, celgetal 249.999 per ml en een jaarleverantie van 500.000 kg. De prijzen zijn exclusief BTW, af boerderij en inclusief nabetaling.

De gemiddelde melkprijs per kalenderjaar is het gewogen gemiddelde van de maandelijks berekende melkprijzen. Deze weging is gebaseerd op nationale melkaanvoer per maand.

Bijlage 2 Overige informatie

Tabel 4   **Berekende melkprijzen 1999 t/m 2006**
In euro per 100 kg standaardmelk

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Gemiddelde 1999 - 2006
Milcobel	28,82	32,05	32,91	30,29	30,30	30,73	29,18	28,33	30,33
Humana Milchunion	29,49	30,76	33,42	31,35	29,87	29,08	27,99	27,76	29,97
Nordmilch	29,00	30,19	33,09	28,99	27,67	27,98	27,61	27,15	28,96
Arla Foods DK	31,80	32,27	33,05	33,08	32,09	30,13	29,39	28,80	31,33
Hämeenlinnan Osuusmeijeri	33,94	34,27	35,62	36,20	36,03	36,07	34,95	36,03	35,39
Bongrain	30,95	31,71	32,90	31,79	31,38	30,46	29,72	28,81	30,96
Danone	31,05	31,82	33,00	32,00	31,57	30,66	30,07	29,51	31,21
Lactalis	31,02	31,75	33,08	31,87	31,61	30,70	29,77	28,72	31,06
Sodiaal	30,55	32,07	33,19	31,71	31,12	29,97	29,11	27,86	30,70
Arla Foods UK	28,13	27,13	30,66	28,22	26,48	27,53	27,32	25,55	27,63
First Milk	25,93	25,95	29,39	25,80	24,77	25,52	25,39	24,40	25,89
Glanbia	30,32	30,89	31,77	29,40	28,89	28,88	28,34	27,41	29,49
Kerry Agribusiness	28,74	29,44	30,49	28,58	28,11	27,75	27,15	26,14	28,30
Campina	30,90	30,94	33,39	33,00	30,76	29,96	29,51	28,51	30,87
Friesland Foods	30,64	31,94	34,03	32,10	30,80	30,03	29,25	28,73	30,94
Arla Foods S	33,25	34,87	31,10	31,97	32,21	30,21	29,24	28,82	31,46
Gemiddeld EU	30,28	31,13	32,57	31,02	30,23	29,73	29,00	28,28	30,28
Nieuw-Zeeland	13,74	16,75	18,45	15,96	15,74	18,19	18,49	17,02	16,79
VS	29,00	26,61	36,89	27,72	25,04	31,33	28,16	23,47	28,53

Tabel 5   **Koersen**

	2005	2006	2006/2005
Britse Pond	1,4629	1,4679	0,3%
Zweedse Kroon	0,1078	0,1081	0,3%
Deense Kroon	0,1342	0,1341	- 0,1%
US Dollar	0,8044	0,7973	- 0,9%
NZ Dollar	0,5662	0,5178	- 8,6%

Tabel 6 Opbouw definitieve melkprijzen 2005 en 2006
In euro per 100 kg standaardmelk

	2006			2005		
	Voorschot	Nabetaling	Definitief	Voorschot	Nabetaling	Definitief
Milcobel	28,14	0,19	28,33	28,95	0,23	29,18
Humana Milchunion	27,96	- 0,20	27,76	28,17	- 0,17	27,99
Nordmilch	27,30	- 0,15	27,15	27,74	- 0,14	27,61
Arla Foods DK	27,73	1,07	28,80	28,17	1,22	29,39
Hämeenlinnan Osuusmeijeri	32,63	3,40	36,03	32,53	2,43	34,95
Bongrain	28,81		28,81	29,72		29,72
Danone	29,51		29,51	30,07		30,07
Lactalis	28,72		28,72	29,77		29,77
Sodiaal	27,86		27,86	29,11		29,11
Arla Foods UK	25,55		25,55	27,32		27,32
First Milk	24,40		24,40	25,39		25,39
Glanbia	26,94	0,47	27,41	28,02	0,32	28,34
Kerry Agribusiness	26,14		26,14	27,15		27,15
Campina	26,67	1,83	28,51	27,72	1,79	29,51
Friesland Foods	26,94	1,79	28,73	27,61	1,63	29,25
Arla Foods S	27,61	1,21	28,82	27,69	1,54	29,24
Gemiddelde	27,68		28,28	28,45		29,00

Tabel 7 Gemiddelde vet- en eiwitgehalten en melkproductie per bedrijf in diverse landen

	Vet	Eiwit	Productie
België	4,14	3,35	212.300
Duitsland	4,22	3,43	270.900
Denemarken	4,31	3,43	864.100
Finland	4,23	3,41	163.800
Frankrijk	4,07	3,23	233.800
Ierland	3,81	3,3	229.900
Nederland	4,42	3,48	493.100
Verenigd Koninkrijk	3,99	3,26	888.000
Zweden	4,25	3,38	402.000
EU - 15	4,09	3,33	

Bron: CNIEL (vet- en eiwitgehalten 2004) en Productschap Zuivel (melkproductie per bedrijf 2006)

Tabel 8   **Ontwikkeling voorschotmelkprijzen 2007 ten opzichte van dezelfde periode 2006**

	Mei	Gemiddelde januari tot mei
Milcobel	12,3%	4,3%
Danone	3,8%	4,0%
Hameenlinnan Osuusmeijeri	2,7%	1,7%
Lactalis	1,1%	1,3%
Glanbia	16,5%	1,2%
Humana Milchunion	4,9%	0,9%
Bongrain	0,3%	0,8%
Sodiaal	0,7%	0,6%
Arla Foods S	1,3%	0,6%
Campina	2,9%	0,3%
Friesland Foods	0,8%	- 0,2%
Nordmilch	1,9%	- 0,4%
Kerry Agribusiness	9,2%	- 0,4%
Arla Foods UK	5,1%	- 0,6%
Arla Foods DK	0,0%	- 0,9%
First Milk	- 0,8%	- 2,5%
Gemiddelde	4,0%	0,7%